

MENEER DE BEDELAAR

MET de handen op de rug slenterde agent 12 tot aan het einde van de helder verlichte winkelstraat, hield daar halt en liet het oog gaan over het smalle plein, waar dank zij de hoge rhododendronstruiken, er altijd een zekere, ietwat geheimzinnige donkerte heerste. Ofschoon het pas halfnegen had geslagen, was er een druk geloop in en uit de kerk van mensen die even het Kerstkind kwamen groeten aler zich te gaan klaarmaken voor het réveillon.

Toen fronste agent 12 de wenkbrauwen.

Dichtbij het portaal, met de rug tegen de muur geleund, stond er een sjofel geklede man die een donkere bril droeg en telkens uitnodigend de hand uitstak als er iemand naderde.

Een bedelaar, dacht agent 12, die de naam had een buitengewoon nauwkeurig waarnemer te zijn. Maar hij kende de man niet; hij had hem, wist hij beslist, in deze stad nog nooit ontmoet.

De agent stapte van het trottoir en liep langzaam het pleintje op.

Op drie schreden van de bedelaar bleef hij staan. De kleine grijze celletjes onder zijn schedeldak, vooral die welke gelegen waren langs de linkerzijde van zijn voorhoofd, gingen onmiddellijk tot actie over. De zonnebril die de schooier droeg, had vast 45 fr. gekost, terwijl de witgeverfde stok die aan een spijl hing, amper een spoor van slijtage vertoonde. Met de uitgerafelde broek was het in orde, ook met de sjerp die de sukkel om hals en mond had geknoopt, doch wat de overjas betrof, nee, daarmee was het niet helemaal pluis.

Een in bont gehulde dame met twee kinderen aan de hand steeg de trappen van het portaal op. Agent 12 merkte dat de bedelaar even aarzelde om zijn gewoon gebaar te herhalen.

De dame legde een muntstuk van 50 fr. in zijn handpalm.

— God lone 't u, mevrouw.

Ditmaal spitste agent 12 ook nog de oren, zonder daarom zijn kijkers op rust te stellen. Integendeel, nog scherper dan zoëven hield hij de bedelaar in de gaten. En toen geschiedde wat hij wist te behoren tot de geheime vermogens van zijn persoonlijkheid: hij voelde dat de bedelaar zich van zijn tegenwoordigheid was bewust, dat de man hem vreesde en snapte dat hij aan de pan was. Een eigenaardige warmte trilde agent 12 in de benen, hij was gedwongen vijf minuten te laten voorbijgaan: iedere triomf maakte hem lichtelijk van streek, dat was hem bij ervaring bekend.

Van een bejaarde, verflenste heer en van een jonge, fleurige luitenant bij de Luchtmacht kreeg de schooier in die wachttijd juist geteld nog 25 fr. meer. De vlieger was de royaalste, misschien dacht die er aan dat hij, met zijn bliksemsnelle Spitfire, meer kans had dan de grijsaard om spoedig in de andere wereld aan te komen.

Agent 12 grijnsde, zijn stem klonk ietwat onvast:

— Uw papieren, m'n vriend?

De bedelaar schrok nauwelijks of hij de vraag had verwacht.

— Politie? fluisterde hij.

— Precies.

— Pardon, meneer, maar ik heb het documentje thuis gelaten.

— Dat mag niet. Hallo, mee naar 't bureau.

— En 't gaat zo goed, agent, jammerde de stakker, — Kerstavond brengt me altijd 't meest duiten in 't bakje. Toe, ik zal later op 't bureau komen...

— Vooruit! Als alles in regel is, moogt ge dadelijk terug.

Moeizaam kwam de sukkel van de muur af, klaar om de agent te volgen. Maar de agent glimlachte:

— En uw stok, m'n vriend?

— M'n stok, o ja. Dank u.

— Zijt ge blind, man?

— Niet helemaal.

— Kreupel?

— Niet helemaal.

— Ziek?

— Niet helemaal.

Agent 12 liet het daarbij. De man naast hem had hoegenaamd

geen last hem bij te houden. Hij liep kaarsrecht, er was iets gedistingeerds in zijn lange gestalte. En, in de felle neonlichten van de winkelalages zag de agent hoe de ogen achter de donkere bril tintelden van binnenpret. Een ogenblik vreesde hij dat hij een formidabele blunder had begaan. Maar nee, op zijn inwendige stem mocht hij als weleer de Heilige Jeanne d'Arc rustig vertrouwen.

— Alstublieft, sprak hij overdreven beleefd, terwijl hij de schooier te kennen gaf dat hem de voorrang werd verleend.

De commissaris, het type van de kamerolifant met joviale allures, maakte net aanstalten om huistoe te gaan, toen de deur van zijn kantoor openging. Als mens was hij geen kwade broer; als politiemann echter koesterde hij een woeste haat tegen

alle baliekluiers, zonnekloppers en vagebonden, die hij graag doodverfde als de parasieten van de samenleving.

Agent 12 kreeg niet eens gelegenheid verslag uit te brengen. De schamele figuur van de bedelaar was de commissaris al ruim voldoende.

— Stop de kerel in cel 9! galmde zijn snauwerige stem.

— Cel 9 is niet verwarmd, commissaris.

— Dat laat me fijn koud...

En toen werd het stil in de buurt.

De bedelaar had zijn haveloze viltje van het hoofd genomen, stak nu zijn bril op zak en legde daarop een persoonsbewijs op tafel.

Agent 12 glimlachte alwetend.

De commissaris keek of hij het ergens rond Keulen hoorde donderen.

— He, he, stotterde hij, — u is meneer Strobbe? Basiel Strobbe, de eigenaar van het grote lompenpakhuis, een van de rijkste handelaars van de stad!...

— Mijn naam is inderdaad Basiel Strobbe.

— Maar... he... ik begrijp niet. Wat betekent die maskerade dan? Of hebt ge... he... de bedelziekte van uw voddenrapers betrap, meneer Strobbe?

— Nee, commissaris, zo erg is het niet. Luister naar mijn verhaal en u zult alles begrijpen...

De pseudo-bedelaar trómmelde zijn gedachten bij elkaar en stak toen opgewekt van wal:

— 't Gebeurde op Kerstavond 1936, vandaag 17 jaar geleden. Om 9 uur ongeveer had ik een rendez-vous met mijn meisje aan de O. L. Vrouwkerk. Maar toen ik, natuurlijk veel te vroeg op de plaats van afspraak verscheen, was het kind nergens te verkennen. Om de tijd te vermoorden, keek ik naar een schooier die op de treden van het portaal troonde. Het was een al stokoude man met een houten been. Op minder dan een half uur incasseerde hij circa 60 fr. In die dagen was dat geen bagatel. En aler er nog 'n half uur was verstreken, was ik overtuigd dat bedelen geen kwaad baantje is. Moeders met kinderen gaven zonder uitzondering een aalmoes, alhoewel klein van bedrag. De heren der schepping bieken echter de mildste te zijn. Onder hen blonken voornamelijk de jongelui van goeden huize uit, die net als ik, in de ban der liefde verkeerden. Maar ook apothekers, geneesheren, notarissen, fabrikanten en beurslui vergaten niet dat een bedelaar van giften en gaven leven moet. Tot mijn niet geringe en zeer onaangename verrassing werd ik nochtans gedwongen vast te stellen dat de ergste krentenkakers onder de staatsdienaren te vinden waren, speciaal onder fiscusambtenaren, douaniers en politie-beambten. Wat een apenschade, bah...

Bevelend lichtte de dikke commissaris de hand op:

— Ja, maar he... zaagt ge in de tijd van één uur zo 'n massa mensen de kerk binnenlopen, meneer Strobbe?

— Ze gingen niet allen de kerk binnen, integendeel. Ik merkte dat het soort lieden dat tot de handeldrijvende klasse behoort, opzettelijk 'n straatje om kwam gewandeld om de arme duivel hun penning te gunnen, hetgeen ten overvloede bewijst, commissaris, dat de schooiers er broodnodig zijn. Al was het maar om de tevreden, de gelukzaligen der aarde de gelegenheid te bieden een behoefte te bevredigen, de drang tot liefdadigheid die in ieder hartelijk mens leeft...

— Hum... En toen?

— Wel, toen ik daar zo 'n flink anderhalf uur had staan platvoeten daagde eindelijk mijn meid op. Louter van opluchting, van blijdschap schoot ik in m'n portemonnaie en gaf de éénbenige drommel een briefje van 20 fr., zijnde de helft van mijn fortuin van 't ogenblik. Nu, wie schetst mijn verstomming wanneer er, zowat tien maand later, op de ochtend van mijn huwelijk, een pakje werd afgegeven waarin een vernageld kistje stak proppensvol banknoten van duizend. De bedelaar was gestorven en had mij zijn gehele gespaarde pot nagelaten, onder één enkele voorwaarde, namelijk dat ik telkenjare op Kerstavond zijn plaats aan de kerk zou innemen tot ik er

bij gesnapt werd. Dit nu is gebeurd. Bijgevolg ben ik van de karwei ontslagen. God zij geprezen.

Onthutst snoot de commissaris zijn grote neus :

— En... he... de poen ?

— Veertig duizend stortte ik anoniem in de staatskas, zestig duizend schonk ik aan een gesticht voor vagebonden. Met de rest van de tweehonderd duizend richtte ik mijn lompenhandel op. Mag ik nu gaan, meneer de commissaris ?

Agent 12 sloeg de blik neer toen hij de deur voor de heer Strobbe openhield, maar om zijn lippen zweefde een ironisch getint glimlachje.

De eigenaar van het machtige lompenpakhuis, bijgenaamd de Voddenbaron, had bril en hoed weer opgezet en sloeg opnieuw de weg in naar de O. L. Vrouwekerk. Zover ging hij echter niet. Hij hield halt aan de hoek van een donker zijstraatje, waar een beige limousine stond geparkeerd. Binnenin zat er een deftige dame, gekleed in een hermelijnen bolero, die in het licht van het plafondlampje een roman las.

— Hallo, Imy !

— O, zijt ge daar al, Basiel ?

— Ik kom rechtstreeks van het Klabakkarium, een van de loeders had me door. Maar 't liep goed af. Ze hebben het fabeltje geslikt als zoetekoek.

— En 't geld ?

— Dat hebben ze me natuurlijk gelaten, wat dacht ge wel. De wet op het bedelen geldt alleen voor de armelui. Helaas, meer dan 780 fr. is het niet geworden, nauwelijks genoeg voor ons jaarlijks luijfe...

Lachend stapte de man in, borg zijn schooiersplunje onder de bank, streek de kreuken glad van zijn smoking die 'n weinig onder de vermomming geleden had, en stak toen een havana in brand.

De deftige dame aan het stuur keek even in de spiegel boven het windscherm :

— Zeg, ventlief, vroeg ze gespannen, — nu geeft ge zeker wel dat eigenaardig kerstgebruik van u op, voorgoed ?

— Beslist niet, Imy. Hoe zou ik ? Ik doe het nu al meer dan tien jaar en ben pas eenmaal geknipt. Volgende keer zullen we maar een andere kerk of een andere wijk uitkiezen. Op Kerstmis moet men de lieden een bedelaar aan de hand doen. Op die heilige dag zijn de mensen inderdaad van goede wil...

Zoemend gleed de beige limousine het straatje uit en de feestelijke stad in. De voorname geur van de havana bleef nog 'n poosje om de hoek hangen.